



Zdroj: https://crello.com/cs/unlimited/stock-photos/317633396/stock-photo-panoramic-shot-kid-dyslexia-sitting/



Inštitút detskej reči
Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva

DESAŤ MÝTOV O DYSLEXII

MÝTUS

PRAVDA

1. Dyslexia je zriedkavá porucha.	Vôbec nie. Vyskytuje sa v rôznych kultúrnych i jazykových oblastiach sveta a podľa Európskej asociácie dyslexie ňou trpí 9 – 12 % ľudí (môže sa jednať o jedného až dvoch z 20 žiakov v triede).
2. Všetky deti s dyslexiou majú rovnaké prejavy.	Prejavy dyslexie sú rozličné. Ovplyvňuje ich stupeň závažnosti dyslexie, ale aj iné faktory, napríklad kognitívne schopnosti alebo spoluvýskyt iných porúch a ťažkostí.
3. Deti s dyslexiou majú problém s pravo-ľavou orientáciou.	Tento názor je hlboko zakorenený, avšak nesprávny. Rozsiahle vedecké výskumy preukázali, že dyslexia je vývinová porucha jazykovej povahy. Zámény písmen (napr. b/d, p/q a i.), s ktorými sa môžeme u ľudí s dyslexiou stretnúť, môžu byť jedným z prejavov, nie príčinou dyslexie.
4. Jazykové ťažkosti nesúvisia s dyslexiou, je to problém zrakového vnímania.	Jadrom dyslexie sú fonologické deficity, ktoré vyplývajú z odlišností v mozgových štruktúrach a rozličným spôsobom sa prejavujú už od útleho veku. Ľudia s dyslexiou môžu mať ťažkosti aj v zrakovej, sluchovej či motorickej oblasti, ale u všetkých je prítomný fonologický, t. j. jazykový deficit.



Zdroj: https://crello.com/cs/unlimited/stock-photos/317633396/stock-photo-panoramic-shot-kid-dyslexia-sitting/

<p>5. Z dyslexie sa dá vyrásť.</p>	<p>Z dyslexie sa nedá vyrásť, pretrváva po celý život, jej prejavy sa však menia v závislosti od veku, ale aj typológie jazyka. Takmer všetci slovensky hovoriaci jedinci s dyslexiou sa naučia plynulo čítať, na rozdiel napr. od anglicky hovoriacich ľudí, ktorí pri závažných formách dyslexie nedokážu čítať plynulo po celý život.</p>
<p>6. Dyslexiu možno vyliečiť.</p>	<p>Dyslexiu nie je možné vyliečiť, je však možné zmierniť jej závažnosť a naučiť sa, ako s ňou žiť vďaka osvojeniu si efektívnych stratégií na zvládanie ťažkostí (či už v akademickej alebo psychosociálnej oblasti). Včasná intervencia a využívanie efektívnych, na dôkazoch založených metód, v tom zohráva kľúčovú rolu. V roku 2014 Medzinárodná asociácia dyslexie v spolupráci s odborníkmi z celého sveta zadefinovala 6 komponentov, ktoré by efektívne terapeutické metódy orientované na intervenciu v oblasti dyslexie mali obsahovať. Tieto komponenty sú práve jazykovej povahy a zahŕňajú stimuláciu fonologického uvedomovania, tréning poznávania písmen, slabičné čítanie, stimuláciu morfolologickej, syntaktickej a sémantickej roviny jazyka. Všetky ďalšie metódy, ktoré nezahŕňajú stimuláciu týchto komponentov, sú považované za alternatívne.</p>
<p>7. Deti s dyslexiou sú lenivé a hlúpe.</p>	<p>Nie je to pravda, deti s dyslexiou, paradoxne, mnohokrát venujú učeniu niekoľkonásobne viac času a úsilia ako ich spolužiaci, ak však nedostávajú adekvátnu odbornú pomoc a cieleňú podporu v rodinnom či školskom prostredí, sú v škole považované za lenivé a hlúpe, pretože nepodávajú požadovaný výkon. Minimálne zlepšenie za cenu veľkej námahy často vedie k frustrácii – žiaci strácajú motiváciu, niektorí sa prestávajú učiť alebo sa škole vyhýbajú.</p>



Zdroj: https://crello.com/cs/unlimited/stock-photos/317633396/stock-photo-panoramic-shot-kid-dyslexia-sitting/

<p>8. Deti s dyslexiou potrebujú len viac čítať.</p>	<p>Nepotrebujú viac čítať, potrebujú iný spôsob učenia, špeciálne metódy a prístup, potrebujú do učenia zapojiť čo najviac zmyslov (aby to, o čom sa učia videli, počuli, zažili). Mimochodom, z takéhoto prístupu profitujú v začiatkoch školskej dochádzky všetky deti.</p>
<p>9. Dyslexiu nie je možné rozpoznať v predškolskom veku.</p>	<p>Zvýšené riziko dyslexie dokážeme vďaka kvalitnej diagnostike odhaliť už v predškolskom veku prostredníctvom testov hodnotiacich jazykové, kognitívne a pregramotnostné schopnosti.</p>
<p>10. Dyslexia môže vzniknúť, ak dieťa pochádza z málo podnetného prostredia alebo často chýba v škole.</p>	<p>Dyslexia je vrodená porucha, ktorá vychádza z odlišností v štruktúre a fungovaní mozgu. Bez týchto odlišností nie je možné, aby sa rozvinula. Ak dieťa pochádza z málo podnetného prostredia, či má množstvo vymeškaných hodín, napr. zo zdravotných dôvodov, tieto okolnosti uňho môžu spôsobiť ťažkosti v učení, dieťa bude zaostávať, nejedná sa však o dyslexiu, aj keď sa to na prvý pohľad môže prejavovať rovnako, preto je potrebná kvalitná a komplexná diagnostika viacerých odborníkov realizovaná v centrách poradenstva a prevencie.</p>

Autorka: **Mgr. Martina Zubáková Peregrinová, PhD.**
 S ČŠPP Inštitút detskej reči, Bratislava
 Katedra logopédie PdF UK v Bratislave

© 2021